



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Henr. Harphii Theologi Ervditiss. Ordinis
Minorvm, Ac Rervm Divinarvm Contemplatoris eximij.
Theologiæ Mysticæ Libri Tres**

Henricus <Herpius>

Coloniæ, 1611

De quatuor gradibus, vel differentijs amoris. Cap. XVI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37362

fuiam faciem ostendente, quod iugi esurie facit eos in alterutrum inhiare. Alter alterum totum esurit, & desiderat, & alter alteri se totum offert, & hoc facit amantes, liquefacto amoris incendio fluitare. Porro Delictus, & eius largitio, nostraque relargitio, stabili soliditate confirmant amorem, & vnus simplex amor sunt, & spiritus amans, quasi totus amor efficitur. Vnde in hoc exercitio nec error intercudit, nec deceptio, sed ad *optimam partem* pettinens, in hac vita gratia praxustatur, & in patria feliciter adimpletur.

De quatuor gradibus, vel differentijs amoris. Cap. XVI.

Dicit Beatus Dionysius in libro de diuinis nominibus, quod vnus Caput 4.
est amor increatus, qui sua super substantiali, & vniuersali appetitione ingignit amorem creatum omnibus rebus, qui scilicet amor creatus, est quedam inclinatio, & coordinatio amanti ad bonum amatum. Est enim amor connexio, & vinculum, quo rerum Amor quid sit.
vniuersitas ineffabili amicitia, insolubilique vnione copulatur. Rationalis autem creatura, mortalitate naturæ suppressa, ac vitijs inuoluta, multis gradibus est à summo, & purissimo amore, qui Deus est, sua labilitate digressa. Ad quem vtique gressibus amoris redire nos oportet: quia Deum amare, est ad ipsum accedere, & intrare, ac gustare, Amare Deum quid.
quoniam suavis est Dominus. Et quantum quis amat, tantum amoris gressibus dilecto Deo propinquat: quantum autem amare negligit, tantum ingredi recusat, quia verus amor inter se, & dilectum, nullum medium patitur: nec quiescit donec ad ipsum, & in ipsam perueniat: & tam prope, quod si fieri posset, hoc idem ipsum sit quod ipse. Vnde Augustinus in Epistola ad Macedonem dicit, quod tantò nobis melius est, quantò magis ad illum imus: quò nihil melius est. Imus autem non ambulando, sed amando. Quem tantò habebimus presentiorè, quantò eundem amorem, quo in eum tendimus, poterimus habere puriorè. Vnde solus amor quoddam viuendum est, & diuinum instrumentum, quo nos ducit, inuitat, allicit, trahit, & cogit ad suam agnitionem, timorem, affectionem, subiectionem, aspirationem, gratificationem, assimilationem, amorem, vnionem, & desideratissimam fruitionem. Hic igitur amor, quo totalis cursus viatoris perficitur, licet multis gradibus distingui posset, ad exercitium tamen quotidianum lucidius cognoscendum, secundum exigentiam, & aptitudinem amoris vniuersiusque viatoris, quatuor gradibus distinguere statui. Amor vt instrumentum sit Dei.

Amor communis quis.

Primus autem gradus amoris potissimè negotium suum, & exercitium extra nos exequitur, & dici potest amor communis, qui Deum quidem timet & amat super omnia, obediens Deo suisque Prelatis, & Ecclesie sanctae in fide vera & virtutibus, & bonis operibus. Et amor quidem otiosi nescit, sed, secundum Gregorium, operatur magna, si est: si autem operari renuit, amor non est. Effectum tamen suum

Amoris huius effectus.

amor iste praesertim in exercitijs exterioribus ostendit, & virtutibus moralibus. Quia nimirum effluxus quidam est fraternae charitatis ad proximum, cum operibus misericordiae, & pietatis, in suis necessitatibus spiritualibus, & corporalibus, ad seipsum in omnibus corporalibus exercitijs, in resistendis tentationibus, & naturalibus passionibus, in poenitentia & abstinentiae operibus. Et in hoc amore, sicut suam practicam consequitur, sic & pro suo modulo quandoque

Boni natura quae.

dulcissimam internam oblectationem. Nam, secundum Origenem super Cantica, de natura boni operis est, quod ad ipsius multiplicationem multiplicatur & delectatio: & quasi quoddam spirituale condimentum est sibi hilaritas bene operantis. Vnde, secundum Albertum, Bonum operatum facit dulcedinem in gustu, & gaudium in corde. Sic in omnibus amoris exercitijs suis fidelis amicus oblectationem quandam consequitur, & fruitionem. Huic autem amoris si profectum adiacere velis, exteriora opera sine sollicitudine, & multiplicitate cordis exercere studeas, mentem semper ad Deum erigens. Quia licet approbatur labor, dicente Psalm. *Labores manuum tuarum quia manducabis*, &c. reprobarur tamen sollicitudo cordis, & distractio,

Psalm. 127.

dicente Domino: *Martha, Martha, sollicita es, & turbata erga plurima, Maria optimam partem elegit*. Cuius ratio est, quia per sollicitudines, perplexitates, & multiplicitates amoris affectus debilitatur, & diversis tentationibus exponitur. Hinc est, quod facile naturae suae per sensualitates, & oblectationes obsequens, statim in amore refrigerat, in spirituali sapore desipit, in virtutibus decrescit, ac in detestabilem tepiditatem, & ingratitude desluit. Qui vero Hiebuzeos istos legitime decenter auerit, cito sensualitatis, & naturae victoriam obtinebit, ac in omnem amoris perfectionem protinus accrescet.

Qua 10.
Amoris in
aura vnde
proueniat.

2. Reg. 5.

Amor sensualis quis.

Secundus gradus amoris, negotium suum & exercitium, intra nostram habitationem exequitur. Hic enim amor est gratia Dei, & nostra bona voluntas, in qua possidemus spirituales diuitias, & plenitudi-

ordinem omnium virtutum, quibus Deus in medio nostri vivit, & habitat cum gratia, & donis suis, ubi semper et secrete possumus, & proficere. Et hic quidem amor sensibilis, vel sensitivus dicitur, quia negotium suum principaliter exequitur in inferioribus animæ virtutibus, quibus scilicet anima corpori connititur. Unde etiam quàm maxime sensibili devotione, & oblectatione confouetur, & inflammatur. Et hic quidem amor respicit omnem appetitum, & gustum inordinatum, ac omnia, quæ deordinant divini amoris exercitium, hominem ponens in quandam humilem sui ipsius abiectionem, & despicentiam. Facitque iugiter clamare ad Deum desideriosis aspirationibus: *Adiuva me Domine ut amem te.* Quantò verò plus clamat, & desiderat, tantò plus amat: & quantò plus amare appetit, tantò plus sapit. Nam sapor, & appetitus aliquando cor & sensus, corpus & animam perfluunt & inebriant. *Hic tamen queritur inter amicos, ut fidelis quis inveniatur.* Nam qui verè amat, non est mercenarius, nec querit lucrum, vel premium; non sensationem spiritualem, vel delicias; sed amat, & desiderat amorem, id est, Deum propter seipsum. Desiderat autem eius dona, in quantum nos ad amorem divinum incitant, alliciunt, & inducunt. Et quantò plura dona recipit, tantò pauperior est: quia semper dona retributionem exigunt, & ad relargitionem inflammant. Hinc etiam cor amans semper vacuum, avidum, & insatiabile permanet, & accipere, & reddere huius amoris exercitium stabiliunt. *Accipere quidem, quia fluvius donorum abundantia sua totam vitam sensualem superinfluit, ita quòd voluptates animæ sensus sustinere non possunt, sed vita sensualis ebria est, discretionem non habens.* Quantò verò plus inebriatur, tantò magis intellectualis ratio divina sapientia, & claritate perfunditur. Cuius nimirum inebriativa virtute cor amans omnem contemnit, & abiicit propriam voluntatem, in prosperis, & aduersis, in vita vel in morte. Spiritus autem divinus, tam largiflua bonitate se communicans per amorem, nihil aliud à nobis exigit, quàm amorem purum. Sed eius effluentia dona à nobis exigunt virtutes, quantum ad interiora; & opera bona, quantum ad exteriora, secundum omne divinum beneplacitum. Et in utroque obedire debemus, scilicet aeterno eius amoris, per amorem respondendo, & eius liberalibus donis, in virtutibus & bonis operibus vicem rependendo: ut sic liberè quæ præcipit perficiamus, & sine recalcitratione quicquid nos sustinere permiserit suscipiamus. *Exercitium*

Ccccc 2

citium

1. Cor. 4.
Amator fin
delis ut pro
beur.

Accipere
amorem
quid.

Spiritus Dei
quid à no
bis exigit.

Amor viii
auarus.

citium huius amoris liberum est, & sine verecundia, quoniam eius natura est auaritia, & liberalitas, quia semper vult exigere, & offerre; dare, & accipere: ibique semper eltrahere, & sequi; tangere, & tangi. Cum autem amor auarus est, ab anima totum exigit, & desiderat quod est, & quod potest. Anima verò diues est, & larga, avido amori totum impendere volens, quod exigit, & desiderat. Unde cum sentit tactum amoris extractiuum, quo scilicet hominem trahit ad similitudinem suam, ibi tribuit conflictum desideriorum, & affectuum, contra omnes exteriores deordinationes, & dissimilitudines, donec per diuinam gratiam, & amorem peccatis renuntiantes, Deo se conformes efficiunt in virtutibus, & virtuosis actibus, in intentionibus, & affectionibus; diuinum quærentes honorem, & propriam salutem. Cum verò tactum amoris intractiuum sentit, quo nos incitat ad propriam mortificationem, vt soli Deo viuamus, ibi donat spiritualem conflictum, quo passiones naturales, & omnes aduersitates, & tribulationes tranquilla patientia deuincamus, omnique proprietati moriamur. Nam anima sic amore prauenta; totam se impendere desiderat. Amor autem quicquid acceperit deuorat, consumit, & exurit, quia *Deus ignis consumens est*; non naturam, sed omnem dissimilitudinem. Porro cum amor iste tuam abyssalem largitatem repræsentat, ostendens animæ totum quod est, & infinita liberalitate communicare deliberat, tunc anima tam dulciter prauenta gubsa est, & avida lacè hians, & totum quod ostensum est, deuorare cupiens. Cum enim percipit Deum velle totaliter esse nostrum, tunc oritur ei desiderium tam avidum, profundum, & vacuum; quòd si Deus daret omnia præter se, penitus sufficere non posset; & quanto plus avidè comprehendere nititur, & deuorare, tanto melius sentit se à Dei diuitijs incomprehensibilibus defraudari. Et hoc est exercitium amoris in nostra habitatione, quod tamen modum, & rationem non excedit.

Deut. 4.
Hebr. 12.

Tertius verò gradus amoris negotium suum exequitur inter Deum, & nos. Est enim quoddam sanctum, ac viuudum ascendens desiderium ad Deum, quod per motum Spiritus sancti, ac benevolentiam, & amorè cordis nostri in diuinum honorem, laudem, gratiarum actionem, feruidam aspirationem, ignitum amorem, & omnifarium amoris exercitium, continuè renouatur. Nam inter nos, & Deum viuuda, & actualis dilectio semper mediare debet, quæ liberam Dei in-

ctio-

& ionem nostramq; liberam adiunctionem unitim transformabit. Et
 hæc dilectio nullatenus esse potest otiosa, quia exercetur inter Deum
 viuum, & spiritum nostrum viuum. Vnde quantum actualis dilectio-
 nis senserimus in nobis, tantum nos in gratia viuimus. Quantum autē
 essentialis amoris nostram actualē dilectionē complectentis senseri-
 mus, tantum à nobis ipsi in amorem dimergimur, tantumq; felices ex-
 istimus. Et hic quidem amor practicus & fructiuus quadam æqualita-
 te militant. Nam in inferioribus gradibus praxis præstantior est, in
 superiori verò fruitio præualet. Sed in exercitio præsentī cum se quis
 cum totalitate sui viuimq; suarum erigens ad Deum dirigit, cum vi-
 uido quodā amore practico, tunc amore suum in sua profunditate, vn-
 de originatur, & in sua fructione sentit velut abyssum quandā sine ter-
 mino. Si ergo per amorē practicum in amorem fructiuum ingredi volu-
 erit, tunc omnes alie vires animæ perfluenti veritati, quæ Deus est,
 cedere compelluntur, ac in Deo sibi ipsi mori funditus per effluxionē
 sui ipsius, ac immersionem in illā simplicissimā diuinā essentiam, sicut
 in proprium centrum. Hæc autē felicissima mors contingit in spiritu,
 cum tres vires superiores, se in suis singulis exercitijs, operatione sua
 vigorosissima funditus extenuant, annihilant, & in propriā deficienti-
 am perducunt, vt in ipsam latissimam diuinitatem absorptæ felici-
 ter effluant. Sic per exercitium amoris efficacissimum vires in unita-
 tem spiritus nostri amore deficientes influunt, vbi amorem nostrum
 purum, & quietum inueniunt, & se cum eodem amore Deo veraciter
 unitas in amore, quia supra nudam cogitationem nostram nihil est,
 nisi amor æternus, qui Deus est. Vnde nos oportet cogitationem nostrā
 per amorem perducere in sui deficientiam, & expirationem, si cum
 Deo nos in unitatem amoris inuenire volumus: & hoc est nobis mori,
 vt Deo viuamus. Nam vbi Deo per amorem perfectē inhaeremus, ibi
 morimur, & expiramus vbi verò spiritu suo nos transformat, ibi Deo
 viuimus, & fruimur. Porrò, quod in nobis est mori, & viuere, hoc est,
 agere, & agi. Agimus enim ad nostram expirationem, agimur verò
 ad nostram transformationem, vbi feliciter, & continū renascimur
 electi filij Dei. Et hic gradus merito vocatur amor modinescius, quia
 sua vehementia caret omni modo, quo spiritus noster seipsum exer-
 cendo, omni hora extenuat, & annihilat, quia vires eius in amo-
 re modipriuio penitus deficiunt, & se euacuant in quoddam otio-
 tum esse. Rursumque tactum diuinum spiritus noster persentens,
 Cccc: 3, operan-

Amor pra-
cticus, &
fructiuus.

Viuerē, &
mori no-
strum quid.

Amor mo-
dinescius.

operando sese denud extenuat, & annihilat. Et hæc vicissitudo frequenter impetu quodam spiritus, à nobis nos excutias, nec tamè in Deo persistere praxialens.

Quartus denique gradus amoris dextra dilecti subleuatus, supra nostram capacitatem negotium suum exequitur. Spiritus enim diuinus in amorem suum nos sustollens, supra rationem in seipsum, vnione felicissima nos habitare, & requiescere facit, & hic gradus multis nominibus decoratur. Dicitur enim amor eleuatus, quia supra omnem operationem eleuatur, & spiritum eleuat in quendam diuinam claritatem, id est, in quendam nudam intelligentiam, & nudum amorè. Dicitur autem nudus, & otiosus, ac quietus, quia ab omnibus intermedijs denudatus, nudè se trãsfert in amorem essentialè, & otiosus ab omni operatione vacat, nec in eo viuunt accessus, & recessus, nec impetuositas amoris, vel virtutum: sed est sicut oleum, quod bulliendo omni dissimili exusto, & consumpto iam sedatum est, incalescens, & in seipso superinardescens. Viuit etiã quietus in Deo, & Deus in eo, nec quicquam aliud interuenire potest, sed nutriens, & pascens omnes virtutes, nullũ sumit nutrimentum nisi in Deo. Et sicut fons semper effluit, & in suo viuido principio semper plenus permanet: sic etiã per dona, & omne sanctitatem semper effluit, & in se super omnia quietus, & immotus remanet. Dicitur etiã purus, quia ab omnibus alienis affectibus est depuratus, & penitus in depictus. Deniq; dicitur amor essentialis, qui in ipsa essentia animæ constitutus est, in què spiritus subleuatur, cum supra rationè, & amorem practicum per nudam intuitionè in essentia suæ tranquillitate, & vnitatem constituitur, ac cum Deo spiritus vnus, & vnus amor efficitur. Nam in hoc essentiali amore, noster intellectus eleuatur sine fine per vnionem, quam essentialiter cum Deo possidet. Dicitur etiã amor fruibilis, vel fruiuus, cum amori diuino perfecte amor noster coniunctus est. Nam Deus se in ipsa vacua nostri spiritus otiositate fruibiliter manifestat, & amas spiritus in essentiali fruitione sibi defluit, & liquefit sine reuersione, secundum naturam fruitionis, qua spiritus sibi ipsi in Deo moritur, veluti flumina sine reuersione in mare defluentia. Vnde in essentiali fruitione, nullam spiritus inter se, & id quod amat, percipit discretionem, quoniam à se in quendam essentialis amoris latitudinem dilatatur, cuius flamma spiritum nostrum in ignem amoris diuini infinita magnitudinis subuehit, & vnum amorè, ac fruitionem efficit: quia amor Dei, &

Amor eleuatus.

Amor nudus, otiosus, & quietus.

Amor purus.
Amor essentialis.

Amor fruibilis.

Dei, & amor noster semper similes sunt, & vnum in fruitione, vbi spiritus eius * amorem nostrum deglutit, & absorbet cum seipso in vnam fruitionem, & vnam breuitudinem. Vnde licet de natura amoris est nunquam otiosi, sed semper operari; tamen quantum appropinquat aeterno amori, tantum appropinquat ipsi fruitioni, quae vacare cogit: & hoc ideo, quia cum amor noster amori diuino perfecte coniunctus est, tunc non agit, sed agitur, & a spiritu diuino transformatur, quia in fruitione solus Deus operatur, vbi omnes amoroſos spiritus expirare facit, & eos consumiens in vnitatem spiritus sui transformat. Est enim fruitio complexus dilecti in dilecto super omne desiderium in quendam simplicem nudum amorem, vbi Pater cum Filio dilectum suum comprehendit in vnitatem fruitiuam. Spiritus sui, supra naturae fecunditatem. In quo complexu cogitur expirare, liquare, diffuere, & in fruitione vnum cum Deo fieri. Et quanto magis huic complexui propinquamus, tanto magis de hac fruitione participamus. Porro proprium exercitium huius gradus amoris est assimilare, & vnire: quae duo licet salubriter frequententur, & exerceantur in omnibus amoris gradibus, hic tamen duntaxat effectum suum, & perfectionem plene sortiuntur. Vnde Deus naturaliter effluit veritate, & amore, quia veritas aeterna a Patre generatur, & amor aeternus ex utroque procedit, & in his Deo similes esse debemus supra omnia virtutum exercitia. Secundò verò naturaliter influit vnitatem, & essentiam, quia vnitatem diuinae naturae intrahit tres personas in nexu amoris, & essentia diuina comprehendit vnitatem in otiositate circumplexu quodam fruitio in essentiali amore. Sic amoris nexus vires nostras intrahit in vnitatem spiritus nostri, sicque ulterius in simplicem vnitatem essentiae nostrae superascendimus, vbi diuinam vniionem suscipimus, & eius fruitionem degustamus. Vnde Deus in spiritu nostro habitans, has quatuor proprietates in nobis efficit, quas (cum in simplicitate spiritus nostri efficaciter introuersi fuerimus) continuo reperimus: Quia per nostram introuersionem primò statim immensa claritati diuinae obuiamus, in qua noster intellectus consideratione qualibet, & imaginibus vniuersis priuatur, ac si nunquam rem aliquam vidissemus, & audissemus. Et quia puritas haec spiritus nostri diuina claritate perfusa, in profundo nostri intellectus fundata est, ideo cum intellectu nostro introuerso, puro, & nudo semper ascendere debemus, simpliciter aspicientes illam diuinam claritatem, id est,

* Alias spiritum.

Amor ut operetur.

Fruitio quod.

Amoris huius gradus exercitium proprium quid. Deus ut effluat, & influat.

Effectus Dei in spiritu nostro qui.

Deus ut
maneat in
spiritu no-
stro.

æternæ veritatis apparitionem, quæ in nobis semper splendens est, & inhabitans, in qua puritas, & nuditas nostri spiritus fundata est, vt in eandem simplicem claritatem transformemur. Secundò verò quia Deus in simplicitate nostri spiritus cum quadam infinita opulencia sua manet, ideo in eadem amabili introuersione, vbi diuinæ claritati sic obuiamus, diuitias istas per sentimus, & in his spiritus noster ab omni velle, & desiderio ad eò liber est, & otiosus, ac si in celo, & in terra non esset aliqua res, qua nos indigeremus, quia diuitijs illis vniti sumus quæ Deus est. Et quia tanta puritas introuersæ nostræ voluntatis, Dei perfusâ diuitijs in profundo nostræ virtutis amatiuæ stabilitur: hinc cum amore nostro puro, nudo, & introuerso simpliciter ascendere debemus in ipsam incomprehensibilem Spiritus sancti bonitatem, qui diuitias suas, id est, seipsum in nostri spiritus simplicitatem, ac nostræ voluntatis eleuationem puram infundit. Et hæc duo diuinæ puritati, ac simplicitati nos similes efficiunt.

Deus ut v-
niat se spi-
ritui nostro.

Tertiò verò cum nos in illam diuinam claritatem, & Dei diuitias introuertimus, mox diuinam vnionem sentimus, quam cum spiritu nostro conficit, per quam & vniuersis creatis in adhaesibiles efficiamur, ita vt nemini nos placere delectet, & nos abstrahedo, nemo nobis placere possit: & sic nulla creatura potest in nobis immorari nisi solus Deus. Et ideo cū vnitate spiritus nostri semper habere debemus æternum * viuendum ascensum in ipsam venerabilem Dei vnitatem, quæ si-

* Quæ de as-
censu essen-
tia, & natu-
ræ nostræ in
essentiâ na-
turæ quæ
diuinam di-
cuntur hic,
non intelli-
guntur quò
ad cognos-
cendū han-
essentiali-
ter, atq; de
facto in hac
vita, sed o-
stendit: quis

ne intermissione dat, & recipit, offert, & exigit, nec amantem quem-
que in semetipso durare permittit. Quartò deniq; Deus in simplicitate spiritus nostri habitat cum sua essentia, quia cum per claritatem, & diuitias, ac vnionem cum Deo nos ipsos derelinquimus, & omnia superando transimus: tunc in ipsam simplicem vnitatem essentia nostræ peruenimus, & immensam ibidem amplitudinem, & infinitam profunditatem essentia diuinæ per sentimus. Vnde cum nostra essentia in ipsam diuinam essentiam, & cum nostra natura in ipsius naturam supereminentem ascensum habere debemus: quia quælibet natura rationalis de iure querere debet suum principium. Et hæc sunt quatuor proprietates omnem profunditatem excedentes, quibus nostri spiritus simplicitatem sine mensura clarificat, & dicit, & in vnitate conseruat, & in essentia possidet.

si deinde eorum nostrorum finis tantum, ad quem semper aspirare debemus, consequendus tamen solum in alia vita.

D. HEN-